GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŮ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĚ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 200. *Duminecă 8 (20) Septemvre.* **1885.**

Brașovŭ, 7 (19) Septemvre 1885.

Prea târḍiu a venitŭ „Egyetertes“ cu sfatulŭ ce 'lŭ dă în modŭ indirectŭ guvernului românŭ, căcĭ acestŭ guvernŭ se și grăbise a decide espulsiunea din țéră *a* șése Românĭ transilvanenĭ.

Fatală grabă! In zelulŭ lorŭ de a face bine și de a îndrepta rěulŭ, miniștrii românĭ au trecutŭ cu vederea, că rěul despre care se tractéză în casulŭ de față, alŭ proclamației pretinsei „irredente“, nu era a se căuta nicĭ între Mare și Carpațĭ, nicĭ la Dâmbovița, nicĭ la Siretŭ, ci între Tisa și Carpațĭ, la Têrnave, Oltŭ și Mureșŭ, la Someșŭ și Arieșŭ.

Ómenĭ cu minte suntŭ cei dela „Egyetértés“ când combatŭ pe Tisza, și uită pe unŭ momentŭ că mergŭ mână 'n mână cu el în contra nóstră a Românilorŭ. Astfelŭ ei fórte bine au cunoscutŭ, că rěulŭ trebue lecuitŭ acolo unde esistă, nu unde nu esistă, și de aceea au datŭ sfatŭ guvernului românŭ că, dacă va primi vr'o întrebare diplomatică dela cabinetulŭ Tisza în privința proclamației, sě'i rěspundă:

„Dacă în Ungaria esistă vr'unŭ rěu, din care causă vě temețĭ atâtŭ de multŭ de proclamațiă, atuncĭ vedețĭ de 'lŭ lecuițĭ cum putețĭ și câtŭ mai grabnicŭ putețĭ: dar nu pretindețĭ dela noi ca sě vě facemŭ servicii de gendarmĭ în interesulŭ păcii dinăuntrulŭ Ungariei.“

Dacă miniștri românĭ arŭ fi rěspunsŭ în acestŭ sensŭ, salvațĭ erau chiar și înaintea lumei celei maghiare, căcĭ organulŭ de frunte alŭ revoluționarilorŭ ungurĭ, celŭ mai cetitŭ și mai rěspânditŭ în tótă țéra ungurésca vine și declară că, după a sa convingere, dréptă ar fi fostŭ o asemenea purtare din partea guvernului românŭ.

Rěulŭ esistă în statulŭ ungarŭ, acésta o simțimŭ nu numai noi Românii de aicĭ, ci chiarŭ și Ungurii, acésta se vede acum pe tóte drumurile și potecile și în tóte unghiurile. Dér care este rěulŭ? Este proclamația tipărită cu roșu rěulŭ, orĭ acesta îșĭ are altŭ isvorŭ și zace în alte împrejurărĭ?

Dacă guvernulŭ românŭ împreună cu celŭ ungurescŭ arŭ fi chibzuitŭ cu tótă seriositatea asupra acestei întrebărĭ, atuncĭ ar fi fostŭ de o sută de mii de orĭ mai multŭ profitată causa pacînicei convietuirĭ a Ungurilorŭ și a Românilorŭ, decâtŭ prin aceea că guvernanții noștri au pornitŭ gónă în contra tuturorŭ cărturarilorŭ românĭ șicanându-i în totŭ modulŭ, și băgându-i în închisóre, și prin aceea că guvernulŭ românŭ și-a luatŭ refugiulŭ la estrema měsură a espulsării, lovindŭ fără cruțare pe șése Românĭ transilvănenĭ, vĕḍuțĭ în România, cu unŭ ordinŭ despoticŭ. Acestŭ ordinŭ, orĭ câtŭ de culpabilĭ s'arŭ fi aflatŭ acei transilvănenĭ — ceea ce nu scimŭ — nu avea nicĭ unŭ temeiu din momentulŭ când constatatŭ a fostŭ dincóce și dincolo de Carpațĭ, că proclamația din cestiune n'a avutŭ nicĭ o urmare și când înșișĭ Ungurii, și încă cei mai estremĭ și mai revoluționarĭ dintre ei, recunoscŭ că materia esplosibilă este grămădită aicĭ în țéră și că nimicŭ nu póte ajuta décă vre-o doi-trei transilvănenĭ vorŭ fi dațĭ afară din România, când aicĭ „suntŭ cu sutele și miile totŭ așa de periculoșĭ pentru Ungurĭ“.

Este fórte durerosŭ dér rěmâne faptŭ nerěsturnabilŭ că sute și mii de Românĭ din statulŭ ungarŭ sunt considerațĭ aḍĭ de foile și organele publice unguresci totŭ așa de periculoșĭ, precum consideră guvernulŭ românŭ pe cei ce i-a datŭ afară din țéră.

Guvernulŭ românŭ n... arătatŭ adevěratele cause ale espulsării celorŭ șése transilvănenĭ din România, dér décă a voitŭ prin acésta sě facă ceva în interesulŭ statului românŭ și alŭ bunei înțelegerĭ dintre România și Austro-Ungaria, atuncĭ trebuia sě pretindă dela cabinetulŭ Tisza una din două: séu ca acesta sě nimicéscă cu focŭ și fierŭ — cum cere „Egyetertés“ — pe toțĭ Românii cu carte nemulțămițĭ din Transilvania și Ungaria, căcĭ numai atuncĭ póte fi și România sigură de invasiunea elementelorŭ malcontente, séu sě pretindă dela stăpânirea ungurésca ca se lecuéscă rěulŭ dela rădăcină, *sě mulțăméscă pe Românii supușĭ ei și sě nu și-i indușmănéscă.*

Până nu se va întêmplá una din două: nimicirea totală a românismului în statulŭ ungurescŭ, orĭ mulțumirea poporului românescŭ pe temeiulŭ egalei îndreptățirĭ naționale, până atuncĭ fiă sigurĭ d.-nii Tisza și Brătianŭ, că cu prigonirĭ și espulsărĭ rěulŭ nu se va delătura, ci va deveni și mai amenințătorŭ.

Perchisițiunĭ domiciliare și prigonirĭ.

Din Verșețŭ i se telegraféză ḍiarului „Budapesti Hirlap:“ »Solgăbirĕulŭ din Verșețŭ Csapo a aflatŭ în Varadia, Vrania și împrejurime mai multe esemplare din proclamația „irredentei romȃne,“ pe carĭ le-a confiscatŭ. In urma energicei cercetărĭ ce s'a făcutŭ la fața locului s'au descoperitŭ rěspânditorii proclamației. Invěțătorulŭ Petcu, Caimanŭ Bogdanŭ și mai mulțĭ alții au fostŭ arestațĭ. Cercetarea se continuă încă cu rigóre în Varadia, din care causă nu putemŭ comunica mai multŭ.«

Cetimŭ în »Ellenzék« din Clușiu: »Corespondentulŭ nostru din Sebeșiu scrie, că acolo irredenta română are nenuměrațĭ apostolĭ și unulŭ dintr'înșii a și fostŭ prinsŭ, dér nu de »magistratulŭ ordinarŭ« séu prin veghierea solgăbirĕului de aicĭ, ci la inițiativa tribunalului din Têrgulŭ-Mureșului și a președintelui ei demnŭ în tóte privințele. Respectivulŭ este unulŭ din învěțătorii școlei române de aicĭ, pe care l'a arestatŭ unŭ locotenentŭ dela gendarmeriă în Aiudŭ și care erĭ a fostŭ dusŭ la Têrgulŭ-Mureșului. Respectivulŭ este acusatŭ de-a fi rěspânditŭ cunoscuta proclamatiă a »Irredentei.« Investigările urméză și acum cu energiă pe lângă intervenirea procurorului reg. care a venitŭ anume dela Sibiiu. Aicĭ, se vede, numai acum au auḍitŭ despre împrejurările de aicĭ. Nicĭ nu-i mirare, ei trăiescŭ într'unŭ comitatŭ săsescŭ și acésta esplică tóte.«

Despre casulŭ din Sebeșŭ se telegraféză la »Orsz. Ert.« din Sibiu următórele: »In Sebeșŭ a fostŭ arestatŭ Zevedeu Mureșanŭ, învěțătorulŭ gr. or. de acolo, și îndată a fostŭ dusŭ la Têrgulŭ-Mureșului. Z. Mureșanŭ este multŭ compromitatŭ și este în prepusŭ de-a fi rěspânditŭ proclamația »Irredentei române.« In satele din giurulŭ Sebeșului se făcŭ investigărĭ.«

Lui »Sieb. d. Tagbl.« i se scie din Sebeșŭ, că în nóptea de Duminecă spre Lunĭ a sositŭ acolo unŭ sublocot. dela gendarmeria c'unŭ altŭ gendarmŭ și au sculatŭ din somnŭ pe judele de cercŭ, cu care au plecatŭ încă în nóptea aceea. Marțĭ d. a. au sositŭ érășĭ în Sebeșŭ. S'au făcutŭ perchisițiunĭ domiciliare la cei doi învěțătorĭ românĭ, la preotulŭ și în șcólă. Unulŭ din învățătorĭ a fostŭ arestatŭ și fù escortatŭ de unŭ gendarmŭ *pe josŭ* la Alba-Iulia. Se aude că s.-locot. dela gendarmĭ și cu judele fusese Lunĭ sě cerceteze în comunele Cióra, Cugirŭ și în Pianŭ, unde făcură perchisițiunĭ domiciliare, dér nu aflară nimicŭ. Dela Sebeșŭ au plecatŭ prin alte comune la Răhău etc. Cele mai contraḍicĕtóre faime s'au rěspânditŭ despre cei arestațĭ. Spiritele suntŭ în urma acestora fórte iritate.

*

Ḍiarului „Nemzet« i se scrise din Deva:

„Réthy Lajos inspectorŭ de scóle ung. și Barcsay Kalman viceșpanŭ au primitŭ tipăriturĭ, carĭ suntŭ subscrise (cu mâna) »Irredenta română« și în carĭ se învită la prenuměrare pentru opulŭ *„Viața lui Horia.“* Tipăritura s'a pregătitŭ în Hațegŭ, dér s'a pusŭ pe poștă în România. Adresa din afară a ambelorŭ scrisorĭ a fostŭ scrisă corectŭ ungaresce și ele fură sigilate c'unŭ sigilŭ cu literele »R. I.« (România Irredenta). Viceșpanulŭ îndată a pornitŭ investigațiunea; inspectorulŭ de scóle a predatŭ esemplarulŭ sositŭ procurorului reg. Acum viceșpanulŭ și procurorulŭ caută pe autorii și rěspânditorii tipăriturei.«

»Tipăritură efectuată în Hațegŭ și pusă pe poștă în România?‘ — Se póte o scire mai nostimă decâtŭ asta? Esistă în Hațegŭ o tipografiă secretă, căcĭ de una autorisată n'amŭ auḍitŭ încă până acum?

*

Viceșpanii tuturorŭ comitatelorŭ locuite de Românĭ, în urma ordinului ministrului de interne, provócă pe aceia carĭ posedŭ proclamațiunĭ de ale »irredentei române« sě le predea autorității într'unŭ terminŭ órecare.

Fișpanulŭ comitatului *Turda-Arieșŭ* cu ocasiunea deschiderei adunării comitatense la 16 l. c. a vorbitŭ mai multŭ asupra „proclamației irredentiste« asigurândŭ, că guvernulŭ a luatŭ měsurĭ fórte energice în interesulŭ ordinei (ce nu e de nimenĭ amenințată — Red. »Gaz. Trans.«) și ḍicêndŭ adresându-se către Românii acestui comitatŭ:

»Desavuațĭ cu purtarea dvóstră liniștită proclamația amintită. Acésta o pretindŭ eu ca fișpanŭ și în numele legii și alŭ patriotismului. In acéstă privință am datŭ espresiune în raportulŭ meu adresatŭ înaltului guvernŭ acelei vederĭ a mele, că nicĭ unŭ cetățénŭ de naționalitate română din Turda-Arieșŭ nu va comite înnalta trădare și trădarea de patriă ce-o predică acea proclamațiă. Credŭ și sperezŭ că locuitorii comitatului Turda-Arieșŭ nu vorŭ da de minciună raportulŭ meu, ci vorŭ observa o atitudine liniștită și pacinică.‘

Fișpanulŭ comitatului *Timișŭ* a publicatŭ unŭ apelŭ cu data 22 Sept. prin care provócă pe cei ce au primitŭ proclamații sě le predea autoritățilorŭ celŭ multŭ până la 25 Septemvre, căcĭ la din contră vorŭ fi trașĭ la rěspundere.

ESPULSAREA ARDELENILORŬ.

Intrégа pressă independentă din Bucurescĭ: „Românulŭ,“ „Națiunea,“ „L'Indépendance Roumaine,“ „România,“ „Rěsboiulŭ-“Weiss, „România liberă,“ „Curierulŭ Financiarŭ,“ „Drepturile Omului,“ au publicatŭ în fruntea lorŭ următorulŭ protestŭ:

Protestămŭ în contra espulsării d-lorŭ *Nicolau Ciurcu, Alexandru Ciurcu, George Sĕcășĕnu, George Ocășanu, I. Droc Bănciulescu și I. Corneanu*, Românĭ din Transilvania.

D. Dumitru Brătianu, fostŭ președinte alŭ consiliului de ministri și frate mai mare alŭ d-lui I. C. Brătianu, președintele consiliului și ministru de interne, a adresatŭ d-lorŭ Ciurcu tatălŭ și fiulŭ scrisórea următóre:

Primițĭ, vě rogŭ, espresiunea viei mele durerĭ. Toțĭ Românii au primitŭ, în persóna vóstră, o crudă lovitură care'i împróscă de rușine. Vě dorescŭ bună călětoriă și repede întórcere în țéră. — Dem. Brătianu.

„Românulŭ“ scrie următorulŭ primŭ articulŭ:

Șése Românĭ suntŭ goniţĭ din România de către ministerulŭ d-lui I. C. Brătianu. Crima lorŭ este d'a fi cuteḍatŭ sě pronunțe cuvinte în favórea fraților lorŭ, carĭ ḍacŭ sub jugulŭ Ungurilorŭ.

Indată ce scirea se rěspândi prin Bucurescĭ, nu se auḍi de câtŭ unŭ singurŭ cuvêntŭ: »Décă Rosetti trăia, nu s'ar fi făcutŭ acésta!‘ Cuvêntŭ au cei ce cugetă astfelŭ.

Celŭ care n'a încetatŭ unŭ minutŭ d'a lupta pentru naționalitate și libertate s'ar fi opusŭ cu tăria-i cunoscută celorŭ carĭ lovescŭ libertatea pressei, celorŭ carĭ spre a

face placulŭ Ungurilorŭ se înjosescŭ până a goni gazetarĭ românĭ din ţéra lorŭ.

Rosetti ar fi luptatŭ şi ar fi isbutitŭ, suntemŭ sigurĭ, sĕ scape ţéra de acéstă nouă umilinţă, precum a scăpatŭ deja libertatea pressei din ghiarele guvernului actualŭ, care era gata s'o sfăşiă.

Emoţiunea ce resimţimŭ ne opresce a discuta cu linisce fie-care punctŭ din legea espulsiunilorŭ şi a arĕta, că nu trebuia aplicată astfelŭ precum a făcutŭ celŭ care dechiarase în Cameră că nu se vorŭ espulsa decâtŭ vagabondiĭ şi asasiniĭ, că legea nu se va aplica nicĭ chiar străinilorŭ carĭ au unŭ domiciliu séu carĭ au trasŭ la unŭ omŭ cunoscutŭ.

Stăpânindu-ne indignaţiunea şi durerea ne mărginimŭ, adĭ, a constata că mai mulţĭ Românĭ vorŭ fi aruncaţĭ pe stradele Parisului, fără unŭ banŭ, fără a cunósce limba acelei ţĕrĭ, că femei vorŭ rĕmâné lipsite de sprijinulŭ soţilorŭ lorŭ, mame de alŭ copiilorŭ, şi că unŭ bĕtrânŭ de 65 de anĭ va fi nevoitŭ a trăi pe pămĕntŭ străinŭ, pentru singura vină că este părintele unui diaristŭ.

Ne mărginimŭ decĭ a strânge cu iubire şi frăţiă mâna Româniloru goniţĭ de guvernulŭ actualŭ, spuindu-le: La revedere fraţilorŭ!

„L'Indépendence Roumaine" în primulŭ sĕu articulŭ scrie:

Guvernulŭ isgonesce în modŭ arbitrarŭ şése Românĭ, în virtutea unei legĭ ce se angajase a nu o aplica decâtŭ în contra vagabundilorŭ. Opiniunea publică va audi cu uimire, că sub guvernulŭ d-lui I. C. Brătianu legea asupra streinilorŭ privesce şi pe Românĭ şi că declaraţiunea primului ministru în parlamentŭ au fostŭvorbe góle.

D. I. C. Brătianu a declaratŭ în Martie 1881 în cameră, că legea asupra stăinilorŭ nu o va aplica în contra ómenilorŭ carĭ au domiciliu séu carĭ arŭ fi óspeţii unui cetăţénŭ cunoscutŭ. Care din cei şese Românĭ e fără domiciliu? Toţĭ suntŭ ómenĭ onorabilĭ; trei dintre ei suntŭ diariştĭ. Şi de ce suntŭ acusaţĭ? Sentinţele de espulsiune suntŭ mute în acéstă privinţă.

Dar perchisiţiunile carĭ s'au făcutŭ la d-nii Ocăşanu şi Săcăşanu ne arată motivulŭ, séu celŭ puţinŭ pretestulŭ. Cei şése Românĭ, carĭ suntŭ victimele mĕsurei de espulsare, suntŭ pedepsiţĭ ca irredentiştĭ. Probe în contra lorŭ nu suntŭ, dar ei suntŭ loviţĭ. Iată justiţiă!

Dar făcutu-s'au perchisiţiunĭ la directorulŭ »Independenţei române?" Nu. Şi nu s'au făcutŭ, fiind-că se scia bine, că d. Al. Ciurcu n'aparţinea nicĭ unui comitetŭ şi lipsă chiarŭ din Bucurescĭ când apelulŭ pretinsului comitetŭ de iniţiativă irredentistŭ a fostŭ publicatŭ. Îndată ce elŭ a aflatŭ de manifestŭ, l'a combătutŭ, a arătatŭ inutilitatea, s'a silitŭ a scăpa pe guvernŭ de responsabilitate în acéstă afacere.

Dar se va dice, că d. Al. Ciurcu era unŭ înfocatŭ apĕrĕtorŭ alŭ causei ardelene. Oh! asta e adevĕratŭ. Născutŭ în Transilvania, Românŭ din Ardealŭ, nu lăsa sĕ trécă nicĭ o ocasiune d'a apĕra pe cei ce erau apăsaţĭ şi d'a reclama pentru ei o sórte mai bună. Dar de ce nu l'au espulsatŭ când scria alăturĭ cu d. G. Cantacuzenŭ şi cu C. A. Rosetti? De ce nu l'au espulsatu în timpŭ de trei anĭ de când protestă în contra actelorŭ arbitrare ale Ungurilorŭ?

Dar tatălui sĕu ce i se impută? Acestŭ bĕtrênŭ făcea şi elŭ parte din comitetulŭ de iniţiativă? A pusŭ elŭ în periculŭ siguranţa statului vecinŭ? Ce a făcutŭ elŭ ca cu brusche̦tă sĕ fiă smulsŭ familiei sale şi espulsatŭ? E Românŭ din Transilvania. Este óre o crimă acésta? Póte că doresce compatrioţilorŭ sĕi unŭ viitorŭ mai bunŭ. Sĕ se mărturisésca că pentru acésta a fostŭ isgonitŭ din România liberă. Atuncĭ d. I. Brătianŭ trebue sĕ mulţuméscă cerului, că ómenii de statŭ carĭ au guvernatŭ acéstă ţéră înainte de 1867 n'au făcutŭ o lege pentru a pedepsi pe aceia carĭ cerŭ o ameliorare a sórtei Româniloru din Transilvania, căcĭ elŭ celŭ dintâiu ar fi fostŭ loviţĭ de acéstă lege.

Iată decĭ doi ómeni oneştĭ, doi Românĭ doi proprietarĭ pe cari îi smulge familiei lorŭ, îi isgonesce, îi ruinéză, fără sĕ pótă motiva cruda şi nedréptă mĕsură luată contra lorŭ. Cine ar fi credutŭ în 1875, ca d. Brătianŭ va semna nu numai unŭ ordinŭ de esplusare contra streinilorŭ, ci încă ordinulŭ d'a isgoni din România pe Românĭ! Căcĭ trebue bine făcută distincţiunea. Românii din Transilvania, în puterea constituţiunei, nu suntŭ streinĭ. Legea nu le conferă drepturĭ, ci le recunósce.

Actulŭ guvernului este aşa dară o violare flagrantă a constituţiunei. Espulsândŭ pe directorulŭ »Independenţei române« se lovesce în libertatea pressei, căcĭ acéstă espulsiune putea fi ruina diarului; se lovesce femei şi unŭ copilŭ, mai multŭ încă: se esiléză soţia d-lui Al. Ciurcu — soţia sa care e Română — şi constituţiunea opreşce proscrierea.

Mi se pare că vĕdu pe bĕtrênulŭ Rosettii svêrcolindu-se în mormêntŭ şi ridicândŭ mâna ca sĕ protesteze în contra actului, pe care elŭ acum unŭ anŭ îlŭ numea: sacrilegiu. „Nicĭodată Iónŭ Brătianu nu va semna unŭ asemenea decretŭ, dicea elŭ. Nu se potŭ espulsa Românii. Ar fi unŭ sacrilegiu«. C. A. Rosetti s'a înşelatŭ. Brătianu a semnat.

Consciinţa publică nu va contrasemna sentinţa de espulsare. Ea va dice cu Rosetti: »Sentinţa care espuséză pe Românŭ este o sentinţă sacrilegă.«

Aceia cari plécă vorŭ duce cu ei stima amicilorŭ lorŭ, salutarea frăţéscă a acelora cari rĕmânŭ, consciinţa că au fostŭ pe nedreptŭ loviţĭ, certitudinea că opinunea publică întrégă este pentru ei; acésta probéză că protestarea este unanimă.

„Rĕsboiulŭ" în articululŭ primŭ scrie:

Incă unŭ actŭ de mare laşitate a sĕvĕrşitŭ guvernulŭ, acelŭ guvernŭ care pretinde că represintă partida liberală naţională. — Elŭ a găsitŭ de cuviinţă sĕ isgonéscă din ţéră, de pe pămêntulŭ românescŭ, şése Românĭ, între cari unŭ bătrânŭ de 65 anĭ. Pe noi nu ne-a surprinsŭ câtuşĭ de puţinŭ nicĭ acestŭ faptŭ, amŭ spusŭ totdéuna şi o susţinemŭ şi adĭ, că sub regimulŭ actualŭ orĭ-ce se póte întêmpla.

Care óre suntŭ motivele acestei espulsiunĭ? S'a luatŭ de pretestŭ tipărirea şi rĕspândirea acelui panfletŭ, care pórtă semnătura de: »Comitetulŭ de iniţiativă alŭ irredentei române«, şi care se dice că a provocatŭ interventiunea diplomatică a Austro-Ungariei, calificândŭ pe autorii séu complicii acestui pamflet-manifestŭ de »turburărorĭ strĕinĭ« ai ordinei publice, pasibilĭ de penalitatea prevĕdută în acea faimósă lege, care dă dreptulŭ guvernului d'a gonì din ţéră pe orĭ-ce strĕinŭ fără nicĭ o judecată.

Nu putemŭ fi bănuiţĭ de părtaşĭ ai acestui manifestŭ séu ai vre-unei agitaţiunĭ de asemenea natură, căcĭ deja în numĕrulŭ nostru dela 3 ale curentei amŭ desaprobatŭ acestŭ actŭ, atâtŭ din punctulŭ de vedere politicŭ câtŭ şi din celŭ practicŭ. Décă desaprobămŭ mĕsurile estreme întrebuinţate de guvernŭ, n'o facemŭ decâtŭ puindu-ne pe tĕrîmulŭ legalitaţii şi alŭ unui raţionamentŭ logicŭ fără nicĭ o patimă.

D-nii Ciurcu tată şi fiu, Săcăşanu, Ocăşanu, Droc-Bănciulescu şi Cornénu turbătorĭ ai liniştei publice suntŭ? In ceea ce privesce pe d-nii Ciurcu, nu va fi greu pentru nimenĭ d'a-şĭ esplica lucrurile în urma celorŭ ce se petrecŭ de vre-o trei anĭ încóce între unii din d-nii miniştri şi redacţiunea diarului »L'Indépendance roumaine,« proprietatea d-lui A. Ciurcu, care după espulsiunea d-lui Galli a luatŭ direcţiunea diarului. Tendinţele acestui diarŭ, scrisŭ în limba francesă şi multŭ rĕspânditŭ atâtŭ în ţéră câtŭ şi în strĕinătate, criticele séle aspre dar juste contra faptelorŭ regimului, opoziţia vigurósă ce făcea guvernului, tóte astea au învrăjbitŭ pe unii din miniştri, cari de multŭ căutau ocasia sĕ-şĭ rĕsbune. Ivindu-se acuma ocasia cu manifestulŭ irredentistŭ, guvernulŭ implică pe d. Al. Ciurcu (juniorŭ) în afacerea pretinsei »irredente« şi hotărî a-lŭ gonì din ţéră, ca pe unŭ turburătorŭ alŭ liniştei publice, séu mai bine disŭ alŭ liniştei regimului. — Dér ce a făcutŭ óre tată-sĕu, bătrânulŭ d. Nicolae Ciurcu, omŭ de peste 65 anĭ şi care nu se mai amesteca în politică, — are sĕ întrebe lumea? Ĕtă cum se esplică acestea:

D N. Ciurcu se ocupa cu administraţia diarului »L'Indépendance roumaine.« Décă l'arŭ fi lăsatŭ în ţéră, guvernului îi era témĕ ca nu cumva sĕ îngrijéscă d. N. Ciurcu de continuarea diarului, pe care puternicii dilii voescŭ sĕ-lŭ nimicéscă cu orĭ-ce preţŭ, şi astfelŭ au hotărîtŭ şi espulsiunea lui, cu speranţa că diarulŭ va fi sugrumatŭ. Suntemŭ sigurĭ că, décă d. Al. Ciurcu ar fi mai avutŭ vre-unŭ frate, unchiu, vĕrŭ séu altă rudă, toţĭ ar fi fostŭ goniţĭ sub acelaşĭ pretestŭ şi totŭ de téma ca sĕ nu contribue la continuarea diarului — Ne îndoimŭ însĕ că vorŭ ajunge d-nii miniştri la acestŭ scopŭ; din contră noi credemŭ, că se vorŭ găsi Românĭ ca sĕ continue cu acelŭ diarŭ, care d'acuma înainte va desaproba şi mai energicŭ faptele regimului, şi va fi mai multŭ căutatŭ şi susţinutŭ de toţĭ adevĕraţii Românĭ, decâtŭ mai nainte.

Aşa dér, prin isgonirea d-lorŭ N şi A. Ciurcu, puternicii dilii pe de-o parte au comisŭ o ilegalitate, ér pe de alta au doveditŭ că au unŭ sufletŭ fórte micŭ.

In ceea ce privesce isgonirea celorlalţĭ patru Românĭ, nicĭ contra lorŭ nu se putea aplica legea privitóre la turburarea ordinei publice, căcĭ pamfletulŭ ce li se atribue n'a produsŭ şi nicĭ nu putea sĕ producă celŭ mai micŭ rĕsunetŭ, n'a provocatŭ nicĭ o agitaţiune séu turburare în ţéră, şi dovada este că a fostu ignoratŭ chiarŭ de cea mai mare parte a pressei. Manifestulŭ n'a avutŭ absolutŭ nicĭ o importanţă, şi ar fi fostŭ de ajunsŭ ca poliţia sĕ cheme pe iniţiatorii séu autorii lui şĭ sĕ le pună în vedere, că relaţiunile nóstre amicale cu streinătatea nu permitŭ asemenea lucrurĭ, pentru care avemŭ legĭ generale, adecă codulŭ penalŭ comunŭ; şi décă s'ar fi repetatŭ aceste fapte, guvernulŭ n'ar fi avutŭ decâtŭ sĕ dea în judecată pe culpabilĭ, punêndŭ astfelŭ capĕtŭ orĭ-cărei agitaţiunĭ. După cum se vede însĕ, în interesulŭ Ungurilorŭ este, d'a da acestui incidentŭ o importanţă câtŭ de mare, spre a dobândi motive nouĕ pentru persecuţiunĭ şi mai marĭ contra Românilorŭ de peste Carpaţĭ. Prin isgonirea în cestiune, guvernulŭ românŭ recunósce că într'adevĕrŭ esistă o irredentă la noi, că toţĭ acei surghiuniţĭ suntŭ nisce agitatorĭ periculoşĭ şi statului românŭ şi celui unguresc, póte chiarŭ întregului imperiu austro-ungarŭ; prin urmare importanţa cea mare e fabricată şi dorinţa Ungurilorŭ împlinită, şi de cine? De unŭ guvernŭ care se pretinde *liberalŭ*, avêndŭ în capulŭ lui pe d. I. C. Brătianu atâtŭ de multŭ cântatŭ de burtă-verde din Transilvania.

Pe lângă ilegalitatea ce s'a comisŭ faţă cu aceştĭ şése Românĭ, guvernulŭ a mai comisŭ faptŭ de les-naţionalitate, supuindu-se unorŭ pofte tiranice ale Ungurilorŭ, prin sacrificarea conaţionalilorŭ lui. Bucuraţi-vĕ toţĭ câţĭ aţĭ sprijinitŭ până ierĭ pe d. I. C. Brătianu, şi care i-aţĭ lăudatŭ calităţile de mare cetăţénŭ, de mare patriotŭ românŭ. Ér d-lui Brătianu cu ai sĕi îi dicemŭ:

Nimicŭ în acéstă lume nu este eternŭ. — Adĭ sunteţĭ tarĭ şi marĭ, nimicŭ nu vĕ opreşte d'a face orĭ-şi ce voiţĭ; — însĕ se póte ca, mai curêndŭ séu mai târdiu, sĕ fiţĭ nevoiţĭ a vĕ întórce în viaţa privată, ne mai avêndŭ la disposiţiă nicĭ lădile visteriei, nicĭ baionetele armatei, nicĭ ciomegele bătăuşilorŭ. — Cugetaţĭ puţinŭ, ce se va putea întêmpla în asemeuea casŭ?!

Unindu-ne cu protestarea întregei presse independente, stigmatisămŭ acéstă nouă lovitură dată libertăţii tiparului şi libertăţii individuale; ér celorŭ espulsaţĭ le trimetemŭ o frăţéscă salutare, spunêndu-le: *la revedere*, căcĭ tirania nu mai póte sĕ dăinuiască multŭ!

*

Din „Românulŭ" mai reproducemŭ urmĕtórele scirĭ:

Astă-séră Joi, la 8 óre, se va ţinea o întrunire (a Bucuresceniloru) în sala Ioje, strada Regală. Aflându-se gonirea Românilorŭ, numeroşĭ amicĭ veniră ierĭ séra la redacţiunea »Românului,« unde se aflau deja mai mulţĭ dintre ceĭ goniţĭ. Se constitui îndată unŭ comitetŭ, compusŭ din tóte nuanţele politice, care va fi în continuă legătură cu cei espulsaţĭ, se va ocupa de afacerile lorŭ şi va deschide sub-scripţiunĭ pentru a venì în ajutorulŭ celorŭ lipsiţĭ de mijlóce de esistenţă. Comitetulŭ va lupta pe tóte căile legale pentru reîntórcerea în ţéră a espulsaţilorŭ şi va funcţiona până ce se va realisa scopulŭ sĕu. — O subscripţiune s'a deschisŭ spre a venì în ajutorulŭ celorŭ goniţĭ. Subscrierĭ se primesce la redacţiunea »Românului.« — Diarulŭ »L'Indépendance roumaine« nu va înceta sĕ apară. Vechii redactorĭ au reintratŭ la acelŭ diarŭ. D. Frédéric Damé a luatŭ direcţiunea »Independinţei.«

„L'Indép. roumaine" spune, că alaltăierĭ s'a făcutŭ o colectă la Curtea de apelŭ pentru cei espulsaţĭ, carĭ suntŭ lipsiţĭ. In câte-va minute s'au adunatŭ vr'o 500 francĭ.

SCIRILE DILEI.

Parastasŭ întru pomenirea împĕratului Iosifŭ II s'a serbatŭ şi în Baia-mare, în Tĕuţiu de susŭ şi în mai multe comune.

—0—

Din raportulŭ anualŭ alŭ societăţii de maghiarisare „Szecheny« din Sătmarŭ, cea cu noua pacoste, vedemŭ că: »Societatea în anulŭ scolarŭ 1883|4 a publicatŭ 11 premii pentru învĕţătorii, cari la scólele elementare nemaghiare au doveditŭ celŭ mai bunŭ succesŭ în instruirea limbei maghiare, şi câte trei premiurĭ pentru scolarii fiecărui învĕţătorŭ premiatŭ. La aceste premii concurseră 19 învĕţătorĭ (în comitatulŭ Sătmarului suntŭ vr'o 160 de scóle române). Aceştĭ învĕţătorĭ au fostŭ aspru loviţĭ de pressa ardeléna, pentru că au concuratŭ la acele premii, şi numiţĭ trădătorĭ ai naţionalităţii lorŭ, aşa că şése din ei s'au retrasŭ dela concursŭ. Ceilalţĭ au fostŭ premiaţĭ. Pentru anulŭ scolarŭ 1884|85 a votatŭ societatea 20 de premiurĭ pentru învĕţătorĭ şi 100 pentru scolarĭ, dér nicĭ unŭ învĕţătorŭ n'a concuratŭ, fiindŭ că autoritatea scolară gr. cat. din Gherla interdisese învĕţătorilorŭ a concura.« — Amŭ dori ca autorităţile nóstre scolare, de amêndouĕ confesiunile, sĕ procédă totdéuna astfelŭ. Acésta a fostŭ o procedere corectă şi legală.

—0—

Armin Vámbery, profesorŭ la universitatea din Pesta, voindŭ sĕ publice în dilele acestea unŭ opŭ, a cărui editură o luase o tipografiă germană, l'a dedicatŭ ministrului Trefort. Editorulŭ germanŭ însĕ a protestatŭ în contra dedicării, dicêndŭ că o carte, luată în editura sa, nu e ertatŭ sĕ fiă dedicată unui „ministru germanofag.«

—0—

Ni se scrie următórele: »Scóla nóstră confesională din comuna Kementelnicu de Câmpiă, tractulŭ Pogeţali, unde e preotŭ şi administratorŭ protopopescŭ. Vasiliu Maiorŭ, s'a dărîmatŭ, numai unŭ părete are. Până a fostŭ bună, protopopulŭ a dat'o, de auţinutŭ jidovii jocurĭ întrênsa. Acum nu are nicĭ o grijă. Ar putea sĕ'şĭ ia Consistorulŭ din Blaşiu cunoscinţă despre

starea scólei acesteia câtŭ mai în grabă.«— I. Katona proprietarŭ, la însărcinarea fruntașilorŭ comunei.

—0—

S'a speriatŭ „Ellenzek« că »în patria »Gazetei« și a lui „Kronstädter Zeitung" nu se marturisescŭ Ungurii ca Maghiarĭ,« căcĭ altfelŭ n'ar fi firme ca: „L. et M. Laszlo" și »Brüder Simay." — Sĕrmanii »patrioți« au greșitŭ adresa.

—0—

»Voința Națională« ḑice, că espulsarea celorŭ șése Ardelenĭ s'a decisŭ în „interesulŭ unei mĕsurĭ de politică generală.« — O fi.

—0—

D. Bömches, redactorulŭ fóiei »Bukarester Tagblatt,« a fostŭ condamnatŭ de curtea cu jurațĭ de Ilfovŭ pentru calumniă la 1 lună închisóre, 1000 lei despăgubire civilă și 150 lei amendă.

—0—

Duminecă séra în 8 (20) Septemvre: *Concertulŭ violinistului românŭ Nae Racovénu* în sala otelului Nr. I. Bilete se vêndŭ la cassă dela 10 óre a. m.

Adunarea învĕțătorilorŭ din Sĕlagiu.

Selagiu, la 16 Septemvre 1885.

Onorate D.-le Redactorŭ! Cunoscêndu-ve inima curată de Românŭ și fiindŭ sigurŭ că Dvóstră încă îmbrățoșațĭ cu căldură causa învĕțĕmêntului nostru poporalŭ, Vĕ rogŭ sĕ binevoițĭ a da locŭ în colónele prețuitului Dvóstră ḑiarŭ ce redactațĭ și următórelorŭ rêndurĭ.

Erĭ în 15 Septemvre a. c. își ținù „Reuniunea Învĕțĕtorilorŭ Românĭ Selagienĭ" adunarea sa generală de ăstŭ-timpŭ în comuna *Cizeriu* O ḑi de bucuriă fù acéta pentru fie-care învĕțĕtorŭ românŭ din Sĕlagiu, vĕḑêndŭ și convingêndu-se fie-care despre aceea, că și învĕțĕtorulŭ românŭ dă semne de viétă și se nisuesce din tóte puterile ca sĕ pótă corĕspunde frumosului nume de *educatorŭ*.

Scie fie-care câtŭ de rĕu suntŭ dotațĭ învĕțĕtorii românĭ în genere și cu câte nĕcazurĭ au de a se lupta ca sĕ-șĭ pótă susținé familia lorŭ din unŭ venitŭ așa de neînsémnatŭ, ca alŭ unuĭ învĕțĕtorŭ; dar când se vĕdŭ și ei adunațĭ la unŭ locŭ și pe lângă aceea vĕdŭ interesulŭ celŭ mare ce-lŭ arată fața de starea scólelorŭ și a învĕțĕmêntuluĭ nu numai ei, ci și conducĕtorii inteligențeĭ române din Selagiu atâtŭ bisericanĭ câtŭ și mirenĭ — uită de nĕcazurile ce-i apasă și bucurându-se de progresulŭ ce-lŭ facŭ pe terenulŭ educațiunei se conjură că vorŭ pune umĕrŭ la umĕrŭ și, și de acuma înainte, ca și până acuma, vorŭ lupta — amĕsuratŭ stăreĭ lorŭ — pentru inaintarea poporului românŭ din a căruia sênŭ au eșitŭ. —

Cum că susŭ numita reuniune e una dintre cele mai înfloritóre — e destulă garanță ca sĕ amintescŭ numai pe bravulŭ și zelosulŭ ei președinte, pe bărbatulŭ sciinței, națiunei și alŭ învĕțĕmêntului Rvrndiss. dnŭ *Alimpiu Barboloviciu*, vicarulŭ for. episcopescŭ alŭ Silvaniei, și pe vice-președintele ei dlŭ *Gavrilŭ Trifu*, profesorŭ preparandialŭ în Zĕlău; ḑicŭ, când amŭ amintitu numele Barboloviciŭ și Trifu viitorulŭ reuniunei nóstre e asiguratŭ.

Nu mai puțină interesare de starea învĕțĕtorilorŭ și a scólelorŭ Sĕlăgienĭ arată despărțĕmêntulŭ XI alŭ Asociațiunei transilvane pentru lit. română și cult. poporului românŭ« din Sĕlagiu, condusŭ asemenea de bărbații națiunei Rev. dnŭ *Barboloviciu* și stim. dnĭ *George Popŭ, Andreiu Cosma* s. a. carĭ nu numai cu vorba ci și în faptă ajută înaintarea stăreĭ învĕțĕtorescĭ și a învĕțĕmêntului dândŭ ajutóre și premiândŭ pe docenții cei mai ze'oșĭ, dându-le astfelŭ curagiu și voia de a se nisui totŭ mai bine în progresarea pe terenulŭ cresceriei surdelorŭ națiunei române din Sĕlagiu. —

Inainte domnilorŭ pre acéstă cale! Dațĭ mână de ajutorŭ sĕrmanilorŭ ḑilerĭ ai națiunei nóstre, premergețĭ cu exemplu și cu faptele, căcĭ ei vĕ vorŭ urma și astfel causa nóstră trebue sĕ învingă! Noi, învĕțătorii românĭ din Sĕlagiu, și până acuma ne-amŭ nisuitŭ a face datoria chiemării nóstre de învĕțĕtorĭ, fie-care amĕsuratŭ puterilorŭ sale puterĭ. De acuma înainte Vĕ promitemŭ învĕțătoresce că vomŭ fi încă și mai consciențioșĭ în împlinirea misiunei ce ne este încredințată, — vĕḑêndŭ că Dvóstră sărițĭ întru ajutorulŭ nostru și așa cei mai mulțĭ dândŭ ajutorŭ celor mai micĭ; ér acestia lipindu-se ei (de cei mai marĭ), nesmintitŭ trebue sĕ facemŭ progresulŭ care 'lŭ aștéptă mama națiune atâtŭ dela unulŭ câtŭ și dela altulŭ. . . . !

Ne voindŭ însĕ a abusá de bunăvoința DV., d-le redactorŭ, lasŭ acestea la o parte, căcĭ și așa Românii Sĕlăgenĭ le sciu bine și cunoscŭ pe acei marĭ bărbațĭ ai luptă ḑiua și nóptea pentru înaintarea culturei poporului românŭ și a învĕțĕmêntului, și voiu da sémă despre decursulŭ susŭ numitei adunărĭ învĕțĕtorescĭ amĕsuratŭ debilelorŭ mele puterĭ.

Diminéța la 8 óre participară în corpore la s. liturgiă, ér după acésta urmă deschiderea ședinței de către președinte prin o cuvêntare adresată la inima fie-căruia dintre cei de față, desfășurândŭ în cuvinte frumóse măréța chiămare a învĕțătorului românŭ și îndemnându i ca prin împlinirea cu acuratețĕ a misiunei lorŭ sĕ se perfecționeze ei pre sine înșișĭ și sĕ țină pasŭ și ei cu alțĭ învĕțĕtorĭ ai popórelorŭ mai culte. Acéstă vorbire frumósă a fostŭ ascultată cu mare atențiune și primită cu viue aplause Se cetì apoi raportulŭ anualŭ, prelucratŭ cu mare diligență, de către zelosulŭ vicepreședinte alŭ rauniunei nóstre dlŭ G. Trifu. Acestŭ raportŭ, care fù o icónă fidelă a activității reuniunei nóstre în decursŭ de unŭ anŭ, se primì cu aplause, ér dlui vice-președinte, adunarea îi esprimă mulțămită protocolară pentru zelulŭ ce'lŭ arată în conducerea reuniunei.

Se cetiră apoi o transcriere a comitetului despărțĕmêntului XI (Sĕlagiu) alŭ Asociațiunei transilvane, în care numesce pe docenții premiațĭ, precum și pe cei cari din lipsa de premii n'au putută fi premiațĭ ci lăudațĭ de către comitetŭ, precum și o altă transcriere în care se facŭ cunoscute docențilorŭ condițiunile pe basa cărora potŭ sĕ concurgă la premii în viitorŭ. Acestea transcrierĭ ale ven. comitet adunarea le primesce cu bucuriă și fiecare docente dândŭ mulțămită în inima sa bravilorŭ conducĕtorĭ ai despărțĕmêntului, primescŭ transcrierea de unŭ îndreptarŭ pe viitorŭ spre a puté concurge la acele premii. După acésta se denumiră deosebitele comisiunĭ, se cetì raportulŭ presidiului în causa statutelorŭ reuniunei și apoi se dĕdură cetirei două disertațiunĭ bine lucrate, una de N. Popŭ învĕțĕtorŭ în Hidigŭ tractândŭ despre: »Educațiunea religiósă-morală în scólă și acasă,« și cealaltă de Ioanŭ Selăgianu învĕțĕtorŭ 'în Cățelulŭ-romănescŭ tractândŭ despre: „Unele mijlóce de îmbunătățire a relațiunilorŭ dintre familiă și scólă."

Ambele disertațiunĭ se primiră cu aplause și „sĕ trăiască."

Acuma, cam la órele $1\frac{1}{2}$, urmă prânḑulŭ comunŭ, la care afară de presidiu și învĕțătorii adunațĭ în numĕrŭ frumosŭ, ne onorară cu presența d-lorŭ și următorii domnĭ: Ioanŭ Moldovanŭ preotŭ în Bănișorŭ, Vasiliu Marincașŭ preotŭ în Pria, Ignațiu Suru administratorulŭ Cizeriului, Ales. Vicașiu preotŭ în Starciu, Ioanŭ Popiliu preotŭ în Sigu, afară de aceștia st. d-nĭ Ioanŭ Popŭ notarŭ în Cizeriu, Ioanŭ Ilieșŭ notarŭ în Sigu, on. Antoniu Marcușiu teologŭ abs. și încă duoi învĕțĕtorĭ de preste Meseșiu carĭ ne onorară ca óspețĭ.

E lucru firescŭ că s'au ḑisŭ și toaste. Celŭ dintêiu s'a ḑisŭ de către președinte pentru Maiestățile Lorŭ Regele și Regina și pentru Altețele Lorŭ Clironomulŭ Rudolfŭ și Stefania; apoi pentru Escelența Sa Metropolitulŭ Dr. Ioanŭ Vancea, Ilustritatea Sa Episcopulŭ Gherlei Dr. Ioanŭ Szabó, pentru presidiulŭ reuniunei, pentru redactorii foilorŭ române naționale, pentru d-lŭ George Popŭ și Andreiu Cosma și încă multe altele.

După prânḑulŭ comunŭ se ținură două propunerĭ de probă bine prelucrate de către Nichita Liscanŭ, diligentulŭ docente din Cizeriu. După aceea se visitară espozițiunea în corpore, unde furămŭ norocoșĭ a vedé mai multe scrisorĭ de probă și desemne frumóse. Nu potŭ sĕ trecŭ cu vederea diligința dómnei *Veronica Liscanŭ* născută *Chita*, învĕțătóre în Cizeriu, carea din iubirea curată cătră ficele poporului românŭ din Cizeriu necruțândŭ timpŭ și ostenele instruă pre vre-o câteva fetițe de țĕranŭ și în lucrurile de mână. O faptă démnă de laudă acéstă, carea ar trebui sĕ aibă urmatorĭ. Priméscă decĭ dómna Liscanŭ mulțămita nóstră pentru sacrificiulŭ adusŭ în numele micelorŭ d-sale învĕțăcele și o rugămŭ ca și în viitorŭ sĕ purcédă astfelŭ.

Acuma referară deosebitele comisiunĭ, dintre carĭ voiu aminti numai pe cea scrutătóre de cassă, care află că averea reuniunei nóstre este de 2474 fl. 42 cr. v. a. După acésta se pertractară mai multe propunerĭ diverse, se votară ajutórele pre anulŭ 1886 și se hotărî ca viitórea adunare generală sĕ se țină în comuna Hidigu. Finindu-se tóte punctele statorite prin programă, președintele prin o vorbire érăși acomodată dechiară ședința de închisă.

După acestea, fiecare mulțămitŭ în sufletulŭ sĕu de resultatele frumóse ce le produce acéstă reuniune și mulțămindŭ domnilorŭ preoțĭ, carĭ ne onorară cu presența d-lorŭ pentru interesarea de învĕțĕmêntŭ și reuniune, precum și stim d nĭ Ioanŭ Popŭ notarŭ în Cizeriu și Nichita Liscanŭ docente totŭ acolo pentru buna primire — ne depărtarămŭ dorindŭ ca sĕ ne ajute Dumneḑeu spre a ne puté aduna cu asemenea simțĕminte nobile pe viitorŭ în comuna Hidigu.

Sentinela.

Din nordulŭ Transilvaniei, 18 Sept. 1885.

Desmințire. In Nrulŭ 187 din anulŭ curentŭ alŭ acestui stimatŭ ḑiarŭ se comunică din Becleanŭ între altele, că d. Ioanŭ Merzocŭ, proprietarŭ, sĕ fi dăruitŭ bisericei gr. cat. române de acolo o acțiune de ale căleĭ ferate în prețŭ de 500 fl. v. a.

Eu suntŭ informatŭ din locŭ competentŭ și autentică, că acéstă împărtășire este lipsită de adevĕrŭ și fapta nobilă încă neîntrupată, deórece în faptă amintita acțiune încă nu este donată bisericei.

Afirmŭ și întărescŭ și eu, cumcă d. Merzocŭ tóte celelalte lucrurĭ micĭ le face, și a promisŭ și acțiunea aceea, dar totușĭ n'a dat'o, bine ar face sé-o dea, însĕ eu unulŭ mĕ îndoescŭ cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că d. Merzocŭ mai făcuse asemenea și încă mai mare promisiune prin anulŭ 1872, că va face o fundațiune de 2000 fl. v. a. scólei gr. cat. din Becleanŭ (veḑĭ sionulŭ românescŭ din acelŭ anŭ) din care însĕ durere n'a datŭ nimicŭ până acuma. Sĕ nu se întêmple și acuma astfelŭ cu promisa acțiune bisericei.

Adeverescŭ pentru aceea că a datŭ vestminte preotescĭ și premiu de 2 fl. la esamenŭ, dar lipsescŭ celelalte multe binefacerĭ. Sĕ rĕmânemŭ, d-le corespondinte, între marginele adevĕrului și sĕ lăudămŭ numai și singurŭ meritulŭ făcutŭ alŭ cuiva.

Totodată cautŭ sĕ desmintŭ și aserțiunea nefundată, ca cum între inteligința română din Becleanŭ ar esista unele neînțelegerĭ orĭ certe. Eu nu sciu despre așa ceva sĕ fiă în Becleanŭ: dovadă purtarea cea laudabilă a acelei inteligințe, care produse și produce destule fapte naționale și românescĭ pentru binele, prosperarea și înaintarea culturei poporului nostru din Becleanŭ. Mérgă numai înainte pre calea începută acea inteligință, și va fi bine!

Apoi d. Merzocŭ sĕ facă bine sĕ-șĭ dea ceea ce promite, că atuncĭ eu voiu fi primulŭ, care ilŭ voiu stima mai multŭ. *Sîreganulŭ.*

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ «Gaz. Trans.«)

CLUȘIU, 19 Septemvre. — Ministrulŭ-președinte Tisza a sositŭ erĭ aicĭ. A fostŭ priimitŭ în modŭ sĕrbătorescŭ. La cuvintele salutătóre a viceșpanu ui Gyarmathy ministrulŭ-președinte a rĕspunsŭ ḑicênpŭ că față cu naționalitățile sĕ se observe o procedere cu tactŭ și accentuândŭ, că fiecare cetățĕnŭ de limbă nemaghiară trebue sĕ fiă bunŭ patriotŭ.

Cununia lui Stefanŭ Tisza (fiulŭ ministrului) cu véră-sa Ilona Tisza și a comitelui Paul Bethlen cu Iolantha Tisza, amêndouĕ fiice ale lui Ladislau Tisza se va face aḑi înainte de améḑi în biserica reformată.

MADRIDŬ 19 Septemvre — Guvernulŭ spaniolŭ a pusŭ sĕ se cumpere corăbii de rĕsboiu și torpilare. S'a lățitŭ faima că ambasadorulŭ germanŭ Solms a primitŭ dela cabinetulŭ germanŭ o depeșă, prin care se susținŭ pretensiunile Germaniei asupra insulelorŭ Caroline. Consiliulŭ de miniștri alŭ Spaniei se va sfătuì aḑi asupra depeșei.

LONDRA, 19 Septemvre. — Gladstone apeléză într'unŭ manifestŭ electoralŭ la alegĕtorĭ, ca sĕ'lŭ onoreze cu aceeașĭ încredere ca la 1880; elŭ declară că politica engleză în Egiptŭ este greșită, evacuarea completă a Egiptului fără nicĭ o despăgubire e absolutŭ necesară. Gladstone va sprijini întotdéuna libertatea Orientului, ce a înputŭ sĕ înflorescă.

DIVERSE.

Nu mai trebue lemne pentru încălḑitŭ. — Cetimŭ în ḑiarulŭ »Galații«: Unŭ domnŭ Strobach a inventatŭ în Iași o substanță combustibilă, menită a înlocui lemnele de încălḑitŭ, cu unŭ avantagiu enormŭ în ce privesce cantitatea de căldură și prețulŭ. Inventatorulŭ s'a asociatŭ cu unŭ capitalistŭ din Odesa, d. Hedler și d. Iorgu Iorga, pe a cărui proprietate urméză a fi și instalată fabrica. Unulŭ din redactorii »Gazetei medicale" a avutŭ ocasiune a constata însușĭ începutulŭ fabricărei acestui combustibilŭ și-a încredințatŭ că în adevĕrŭ o bucată din acéstă materiă combustibilă, în forma unei cărămizĭ, care după cum încredințéză d. Iorga și d. Strobach inventatorulŭ, costă numai jumĕtate centimă, pusă în sobă, arde în timpŭ de 50 minute și produce o flacără destulŭ de mare, și atâtŭ caloricŭ în câtŭ soba se încălḑesce în câte-va minute. Dacă amŭ face puținŭ calculŭ, lesne se póte vedea că în 24 óre, presupunêndŭ că amŭ voi sĕ ardă continuu foculŭ în sobă, nu ne-ar trebui decâtŭ 28 bucățĭ, care costă 14 centime, séu pe lună 4 francĭ și 20 centime pentru o cameră. Vedemŭ dér că din punctŭ de vedere economicŭ este mai multŭ decâtŭ avantagiosŭ. Din punctŭ de vedere higienicŭ iarășĭ presintă avantage, de óre-ce fumulŭ ce resultă din ardere are unŭ mirosŭ de gudronŭ, care rĕspândindu-se în atmosferă nu póte fi decâtŭ salutarŭ, desinfectând-o. In fine ceea ce este mai principalŭ, presupunêndŭ fabricația pe o scară mai întinsă, se va înlătura distrugerea pădurilorŭ și lemnele se vorŭ întrebuința în altŭ scopŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 17 Septemvre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	99.85
Rentă de hârtiă 5% . .	92.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.60
Bonurĭ rurale ungare . .	103. —
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.50
Bonurĭ croato-slavone . .	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97 75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	122.75
Renta de hărtiă austriacă	82.35
Renta de arg. austr. . .	83.75
Renta de aurŭ austr. . .	109 85
Losurile din 1860 . . .	139 50
Acţiunile băncei austro-ungare	868 —
Act. băncei de creditŭ ung.	289.25
Act. băncei de creditŭ austr.	288.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.88
Napoleon-d'orĭ	9.91½
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.40
Londra 10 Livres sterlinge	125.10

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 5 Septemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	89	90
Renta rom. amort. (5%) . .	93	94½
» convert. (6%) . .	89	89½
Impr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	31	32
Credit fonc. rural (7%) . .	104½	102½
» „ „ (5%) . .	87	87½
» » urban (7%) . .	99¼	100
» » » (6%) . .	92	93
» » » (5%) . .	84	84½
Banca naţională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională		
Aurŭ	11	11½
Bancnote austriace contra aurŭ	2.03	2.04

Nr. 979—1885. (2—3)

Publicaţiune.

Din partea primăriei comunale Voila se publică, cumcă dreptulŭ de vamă dela podulŭ de preste Oltŭ între comunile Voila şi Ciucuşorŭ pa anii 1886, 1887 şi 1888 se va esarenda în 6 Octomvre 1885 a. m. la 10 óre la cancelaria comunală din Ciucuşorŭ în licitaţiune publică.

Preţulŭ estimărei este 2000 fl. v. a. şi voitorii de a licita au să depună unŭ vadium de 10%; celelalte condiţiunĭ de esarendare se potŭ vedea la cancelariile comunale din Voila şi Ciucuşorŭ.

Voila în 15 Septemvre 1885.

Primăria comunală.

Samoilŭ Soborŭ, *primarŭ.* Daniilŭ Şerbanŭ, *notarŭ cercualŭ.*

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ	3 fl. —
„ şése lunĭ	6 fl. —
„ unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ	10 francĭ
„ şése lunĭ	20 „
„ unŭ anŭ	40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“

Tarifa anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr.

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	1
„ „ „ 5— 8 „	1
„ „ „ 9—11 „	2
„ „ „ 12—15 „	3
„ „ „ 16—20 „	4
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	5

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la foia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«